

ЗВО «Університет Короля Данила»

Бібліотека

Журналістика
як відзеркалення сьогодення
Віртуальна книжкова виставка літератури
фонду бібліотеки УКД
з нагоди Дня журналіста

Івано-Франківськ

2025

Укладач та комп'ютерний набір: Чікальова С.О. – бібліотекар

Журналістика як відзеркалення сьогодення: віртуальна книжкова виставка літератури фонду бібліотеки УКД з нагоди дня журналіста. Івано-Франківськ: ЗВО « Університет Короля Данила» , бібліотека . 2025 . 20 с.

Мета видання – познайомитися з віртуальною виставкою фонду бібліотеки УКД , на який представлені книги до Дня журналіста . Книги розповідають про об'єкт, предмет, мету, завдання, методологію, методи, методики, галузі та аспекти журналістики , тенденції розвитку засобів масової інформації України протягом останніх десятиліть, перспективи інтеграції вітчизняних мас-медіа у світовий інформаційний простір, висвітлено питання свободи та незалежності преси, журналістської етики та державної інформаційної політики.

Бібліографічний опис складено згідно зі стандартом бібліографічного опису документів ДСТУ ГОСТ 7.1 : 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та з урахуванням вимог ДСТУ 3582: 2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою».

«Журналістика – це більше ніж професія.

Журналістика – це не тільки репортерство:

піти, побачити й розповісти про те, що відбувається.

Журналістика – це свого роду спосіб життя».

Дюбомир Гузар

День журналіста – свято людей творчої та неспокійної професії.

Це свято щорічно відзначається в Україні 6 червня. Ця дата була вибрана не випадково: в цей день у 1994 р. в Брюсселі Національна спілка журналістів України переважною більшістю голосів була прийнята до лав Міжнародної федерації журналістів – найбільшої в світі організації професійних працівників ЗМІ.

Історія української журналістики розпочинається у XVIII столітті, коли почали з'являтися перші періодичні видання. На початку XIX століття з'явилися перші україномовні журнали та газети. У другій половині XIX століття розвиток української преси значно активізувався, з'явилися численні видання, які сприяли розвитку національного самоусвідомлення.

25 травня 1994 року на підтримку ініціативи делегатів I Всеукраїнського з'їзду редакторів газет і журналів підписаний Указ №251/94, яким було ухвалено відзначати нове професійне свято працівників засобів масової інформації – День журналіста – 6 червня. Цікаво, що спочатку урочистою датою хотіли призначити 15 травня, адже цього дня далекого 1848 року в Галичині вийшла перша україномовна газета "Зоря Галицька". Вже у першому

примірнику було проголошено, що українці в складі Австрійської імперії є частиною великого українського народу. Першим редактором був Антоній Павенцький — журналіст, політик, громадський діяч. Значний вплив на розвиток журналістики мав Михайло Драгоманов, який активно виступав проти москвофільства на західних українських землях.

Окремою сторінкою історії української журналістики є «Український вісник», який виходив у 1970–1972 роках. Видавцем і провідним ідеологом журналу був В'ячеслав Чорновіл. Метою видання було висвітлення фактів репресій, шовінізму, українофобії, подання об'єктивної інформації про порушення прав і свобод. Публікації самодруку читалися в ефірах «Радіо Свободи».

Сучасне суспільство важко уявити без інформації, без засобів її передачі, без професійного аналітичного погляду на події та факти нашого життя. Завдання журналіста – донести до громадськості інформацію про актуальні події максимально чесно і об'єктивно.

Журналістика – професія справедливих, наполегливих, відчайдушних людей, які прагнуть змінити світ на краще. Це професія тих, хто вміє цінувати товаришів, команду, спільно йти до мети. Не можливо уявити собі тележурналіста – без оператора. Газетяра без фотокора, радіо ведучого без команди технічного забезпечення. Тобто, без тих людей, з якими журналісти спільно створюють якісний та цікавий інформаційний продукт.

Українська журналістика продовжує розвиватись, виконуючи одну з головних функцій - виявлення важливих для суспільства тем, їхнього розкриття і формування дискусії, що сприяє розвитку цього ж таки суспільства.

Умови бойових дій ставлять перед журналістами особливі завдання та ризики, але в той же час надають їм місію у поширенні інформації та вплив на

формування світової думки. Сьогодні ж, коли в країні іде повномасштабна війна, неможливо уявити наш щоденний інфопростір без журналістів: людей, які ведуть свої репортажі з гарячих точок, з розбомблених міст та укриттів. За що їм велика подяка.

Сьогодні, як ніколи, важить слово журналіста, яке є голосом правди, додає надії і сповнює серця вірою у перемогу. Відданість справі, об'єктивність та професійна майстерність допомагають орієнтуватися у вирі буремних подій у цей непростий для України час.

Віддамо шану нашим Героям-журналістам, які загинули за Україну! Загинули за правду! Пам'ятаємо та шануємо своїх Героїв.

Запрошуємо до перегляду тематичної віртуальної виставки фонду бібліотеки УКД з нагоди Дня журналіста. Читачам представляється нагода зануритися у світ журналістики: ознайомити з основними засадами та принципами журналістської спеціальності, з книгами, що формують знання та навички, необхідні для роботи в галузі. Книги містять інформацію про історію та теорію журналістики, жанри та форми журналістських творів, етику та принципи журналістської діяльності, а також практичні навички написання статей, ведення інтерв'ю, та інших журналістських завдань.

Навчально-методична література (вебліографія) фонду бібліотеки УКД

Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. — Київ:ТОВ «Софія-А», 2016. — 184 с.

Цей посібник буде корисним як для журналістів-початківців, студентів, так і для вже практикуючих медійників, які хочуть оновити власні знання зі стандартів та інших особливостей професійної діяльності.

Ясиневич Я. Я. Комунікація громадських ініціатив. Для тих, хто творить зміни. Практичний посібник / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. — 104 с.

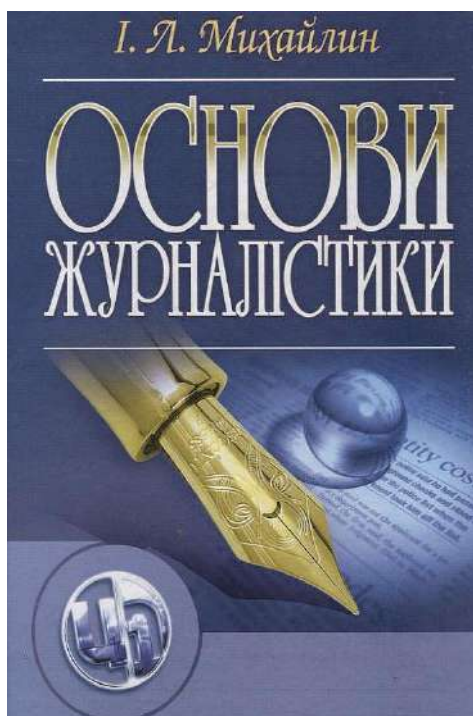
В посібнику комунікації громадських ініціатив розглянуті комплексно — від планування інформаційної кампанії до організації робочого тижня комунікаційної команди. Тож книга насамперед буде доречною для громадських активістів/команд, які починають свою діяльність чи планують нові завдання.

Посібник розрахований на студентів спеціальності «Журналістика» та молодих працівників засобів масової інформації, що роблять перші кроки на шляху до оволодіння професією, але не мають базової освіти.

Значну увагу приділено сутності журналістської майстерності як найважливішого складника професіоналізму співробітника мас-медіа, головним етапам роботи над твором і написанню тексту.

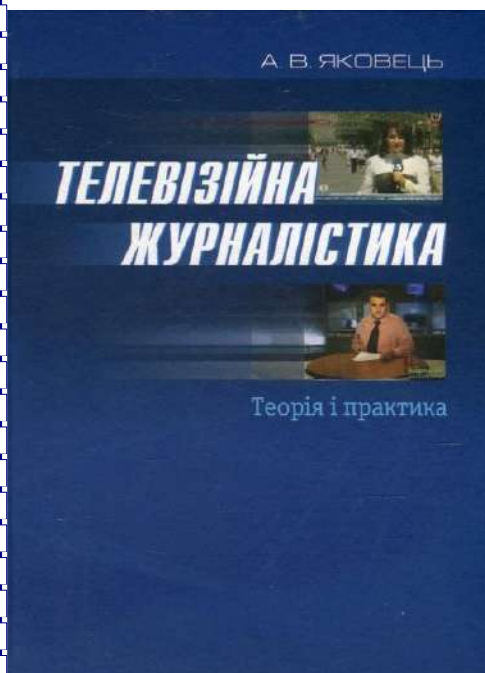
Висвітлено головні потоки та методику збору інформації. Чільне місце відведено аргументації та полеміці, загальній характеристиці жанрів, а також інформаційному, аналітичному, художньо-публіцистичному методам відображення дійсності у мас-медіа.

Для студентів інституту та факультетів і відділень журналістики університетів, журналістів-практиків.

Ігор Михайлин_Основи журналістики . – К.: ЦНЛ, 2019. - 496 с.

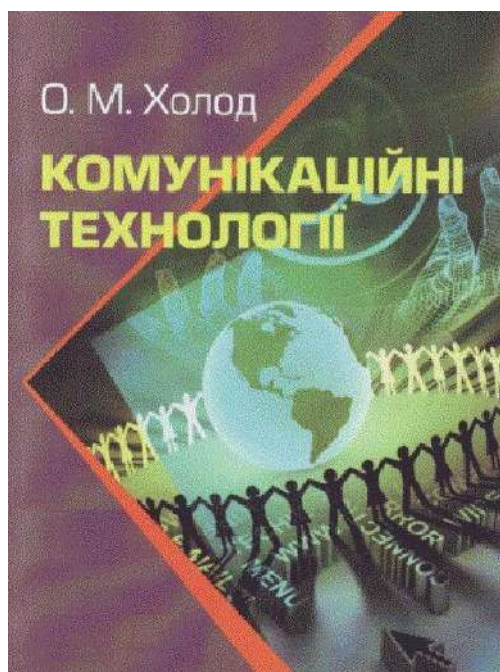
У підручнику викладено один з основних навчальних курсів у системі підготовки майбутнього спеціаліста – «Основи журналістики». Тут подані найважливіші теоретичні теми, передбачені програмою Міністерства освіти України, як-от: журналістика як галузь масово інформаційної діяльності, функції журналістики, журналістика як галузь суспільно-політичної діяльності, соціальна позиція журналіста, журналістика як система засобів масової інформації, свобода преси і журналістської діяльності та ін. Посібник розрахований на студентів спеціальності «Журналістика» та молодих працівників засобів масової інформації, що роблять перші кроки на шляху до оволодіння професією, але не мають базової освіти.

Анатолій Яковець Телевізійна журналістика. Теорія і практика

Підручник ставить за мету розкрити концептуально-теоретичні засади функціонування телевізійної журналістики у системі ЗМІК. Новітню телевізійну журналістику в Україні не можна уявити поза тлумаченням соціальної дійсності, поза оцінкою і прогнозом, поза коментуванням подій та явищ суспільного життя. Українська школа журналістики тяжіє до європейської, де без аналізу фактів, розкриття їх суті, виявлення їх причинно-наслідкових взаємозв'язків — не можна вважати нормальним

життя громадян. Аналітичність журналістики є виразом її сутності як певної форми відображення об'єктивної і реальної дійсності

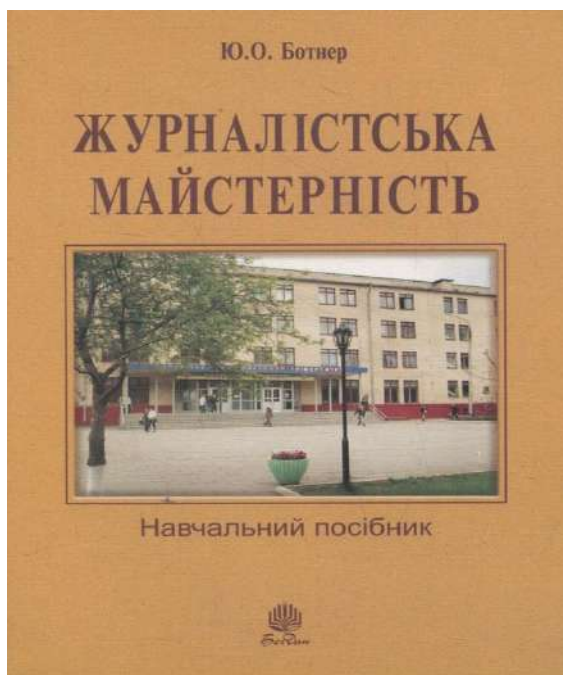

Олександр Холод Комунікаційні технології . – К.: ЦНЛ, 2019. – 215 с.

У підручнику подано основи комунікаційних технологій, їхню класифікацію, методологію і методику впровадження. Детально розглядаються основні поняття комунікаційних технологій, історія їхнього виникнення і формування провідних концепцій. Пропонується аналіз методологічних проблем комунікаційних технологій, серед яких – визначення діапазону та функцій технологій маніпуляції суспільства. Підлягають аналізу мутація та інмутація суспільства як концепції комунікаційних технологій і масовий характер інмутації суспільства. Розглядається

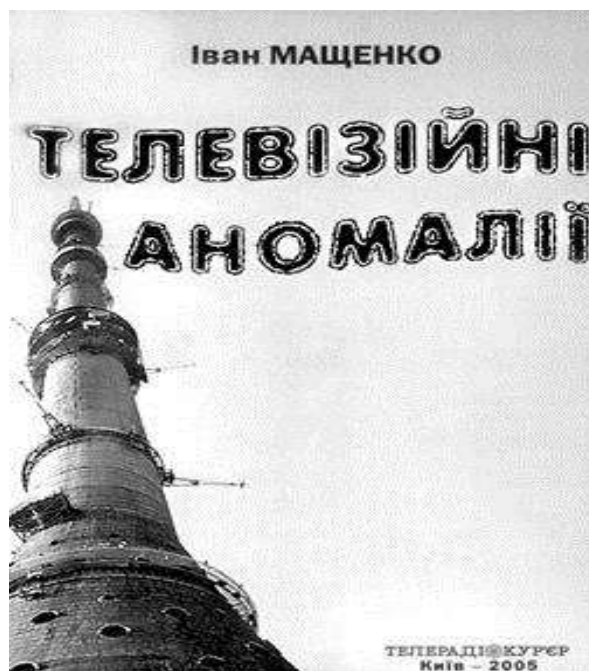
класифікація прикладних соціально-комунікаційних технологій. Підручник призначено студентам, що навчаються за спеціальностями «журналістика»,

«міжнародна інформація», «соціологія», «політологія», «зв'язки з громадськістю», «рекламна справа».

Юрій Ботнер Журналістська майстерність: навчальний посібник . – К.: ЦНЛ, 2013. – 252 с.

У посібнику вміщено практичні матеріали до курсу “Журналістська майстерність” для студентів 2-6 курсів факультету журналістики, взяті з газетних публікацій різних років та написані Юрієм Ботнером і його колегами, відомими журналістами. Книга також буде цікава широкому загалу читачів, у тому числі й абітурієнтам та школярам, які тільки мріють опанувати професію журналіста.

Мащенко, Іван Гаврилович. Телевізійні аномалії [Текст] : мас-медійні історії в деталях / І. Г. Мащенко. - К. : Телерадіокур'єр, 2005. - 214 с

Цінність книги полягає, передусім, у тому, що автор був безпосереднім свідком або учасником багатьох неординарних історій, описаних у ній, і які так чи інакше стосуються мас-медіа. А він, нагадаємо, не один десяток років присвятив телебаченню і обіймав, зокрема, такі високі посади, як директор дирекції програм Українського республіканського ТБ, перший віце-

президент Національної телекомпанії України тощо.

Крейг Р. Інтернет–журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ / Р. Крейг ; пер. з англ. А. Іщенко. – К. : Києво–Могилянська академія, 2007. – 324 с.

Книга Ричарда Крейга "Інтернет–журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ" познайомить Вас з новим різновидом журналістської роботи – інтернет–журналістикою, Ви дізнаєтеся про особливості нових медіа у порівнянні з друкованими та ефірними засобами масової інформації.

Пропонований підручник спирається на засади традиційної якісної журналістики, і разом з тим одна з його цілей полягає в тому, щоб наочно показати Вам ті великі можливості, які новий унікальний засіб комунікації – інтернет – відкриває для журналіста–практика. Жоден інший засіб не дає журналістам змоги подавати інформацію так швидко і так різноманітно. Можливості сьогоденішнього інтернет–журналіста справді не мають меж!

Тимошик М. С. Історія видавничої справи : підручник / М. С. Тимошик. – 2–ге вид., випр. – К. : Наша культура і наука, 2 007. – 496 с. – (Бібліотека видавця, редактора, автора).

Це — перший в Україні підручник, де ґрунтовно подано цілісну історію творення, поширення, використання та результатів функціонування рукописних і друкованих набутків людства.

Хронологічний огляд розвитку світової і вітчизняної видавничої справи, що починається

за дві тисячі років до Різдва Христового і закінчується сьогоднішнім, подається на суспільно–політичному тлі конкретної епохи, на фоні драматичних життєвих колізій сотень особистостей, у контексті впливу видавничої продукції, передусім книги, на громадську думку. Окремо висвітлюються основні етапи розвитку української видавничої справи у країнах найбільшого переселення наших земляків у Європі та Америці. Для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальностями “Журналістика” і “Видавнича справа та редагування”. Може бути корисним для всіх, хто цікавиться питаннями історії, літератури та культури.

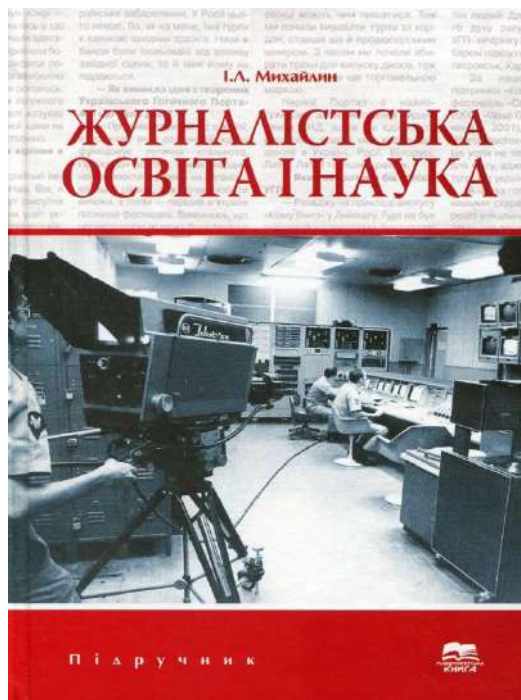

Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практ. посібник / М. Тимошик.– К. : Наша культура і наука, 2006. – 560 с.

Це перше в Україні видання, де в популярній формі комплексно висвітлюються найголовніші питання, що охоплюють усі процеси створення, редакційно– видавничої підготовки, поліграфічного виконання та реалізації різних видів видань.

Посібник складається з трьох частин: «Організація видавничої справи»,

«Редакторська підготовка видань», «Маркетинг і промоція», а також додатків. У додатках подаються зразки оформлення вихідних відомостей (титульного аркуша, надвипускних і випускних даних), бібліографічного опису видань, варіанти різних видів договорів, а також витяги з деяких законодавчих і нормативних актів з видавничої справи. Для працівників видавничо– поліграфічної галузі та авторів видавництва. Може бути корисним для студентів, які навчаються за спеціальностями «Видавнича справа та редагування» і «Журналістика».

Ігор Михайлин Журналістська освіта і наука К.: Університетська книга, 2000. – 336 с.

Підручник висвітлює такі теми, як роль університету в розвитку журналістики та журналістської освіти; викладач журналістики як педагогічна особистість; історія журналістської освіти та її найважливіші уроки; університет, його завдання і функції; модель навчання й виховання журналіста у вищій школі.

Охарактеризовано структуру журналістознавства як системи; оглянуто наукову українську періодику з журналістики, розкрито методологічні особливості історії журналістики як галузі наукового знання та методики наукової праці в галузі історії журналістики. Подана вибрана історіографія новітніх праць з журналістознавства. Теорія і методика викладання журналістики у вищій школі репрезентовані розглядом методичної організації діяльності творчих майстерень та навчально-виробничих практик, а також викладом методики науково-дослідної роботи студента з журналістики. Для студентів і викладачів напрямку «Журналістика та інформація».

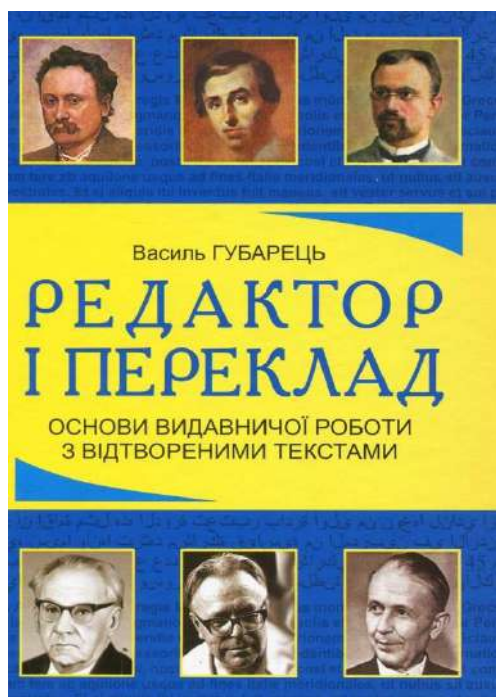
Фолькер Вольф Журналістика газет і журналів / Видання 2-е, перероблене / Пер. з нім. В. Климченко. Київ: Центр вільної преси, 2017. — 377 с.

Книжка Фолькера Вольфа «Журналістика газет і журналів» – це сучасний підручник, що створений нещодавно, але вже витримав два видання в

Німеччині. Досвідчений викладач, з великим практичним досвідом як у газетній, так і в журнальній журналістиці, Ф. Вольфф детально розповів і показав, як правильно використовувати матеріали різних жанрів та досягати ефектів у різних видах пресової журналістики.

У підручника є ще одна цікава особливість – це цілком практична книжка. Практицизм Фолькера Вольффа полягає в тому, що всі його положення мають прямий вихід на безпосередні кейси та поради. Він детально роз'яснює корисність того чи іншого способу підготовки та подання матеріалу.

Загалом ми маємо сучасний класичний підручник практичної журналістики. Він стане в пригоді як викладачам і студентам факультетів журналістики, так і журналістам-практикам.

Василь Губарець Редактор і переклад. Основи видавничої роботи з відтвореними текстами. – Львів.: Навчальна книга-Богдан, 2012. – 176 с.

У посібнику подано суть та основні принципи редакторської роботи з текстами різних видів перекладної літератури, розкрито найважливіші редакційно-видавничі вимоги до перекладача і відтворених ним текстів. Значне місце у книзі відведено мовностилістичним засадам, практичним рекомендаціям та порадам,

порівняльному аналізу перекладної книжкової продукції, випущеної видавництвами України.

Книга орієнтована на фахівців видавничої справи, редакторів і перекладачів, студентів-філологів і видавців та журналістів.

**Ів Аньєс Підручник із журналістики. – К.:
Видавничий дім «Київо-МОгилянська
академія», 2013. – 544 с.**

Посібник з журналістики Іва Аньєса, вперше виданий 2002 року, став книгою, що визначає ці принципи і критерії, пропонуючи правила та практичні поради щодо фахової роботи журналіста у друкованих виданнях та в Інтернеті. У посібнику докладно розглянуто весь спектр діяльності журналіста: пошук інформації, написання текстів, жанри журналістики, ілюстрації та створення макетів. У доступному викладі та спираючись на приклади, автор подає методику журналістики, яка є підґрунтям роботи та умовою успіху в галузі.

До оновленого та доповненого видання (за підтримки Вищої школи журналістики м. Лілль (Франція)) увійшли нові розділи, присвячені деонтології та журналістиці в Інтернеті, останній – з урахуванням усіх змін, що відбулися під впливом цього нового виду медіа. Посібник укладено згідно з принципами доступності, точності, педагогічності матеріалу.

Видання адресується передусім журналістам та іншим працівникам ЗМІ, студентам та викладачам факультетів журналістики, а також усім, хто цікавиться інформацією, написанням інформаційних текстів та журналістською практикою.

Прімбс Штефан

Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co / За загал. ред. В. Ф. Іванова, Пер. з нім. В. Климченко. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2018. — 198 с.

Книжка Штефана Прімбса «Соціальні медіа для журналістів» продовжує серію «Журналістська практика», засновник якої — відомий німецький журналіст Вальтер Ла Рош. Ми продовжуємо свою серію «Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності» цією книжкою. Це гідне

поповнення добірки найкращих німецькомовних посібників та підручників з журналістики, які ми видаємо протягом двох останніх десятиліть.

«Соціальні медіа для журналістів» Штефана Прімбса — це практичні поради про те, як використовувати медійникам такий відносно новий вид масової комунікації, як соціальні медіа.

Це видання не побачило б світ без підтримки Фонду Фрідріха Науманна за Свободу та сприяння Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини.

Валентин Королько, Оксана Некрасова
Зв'язки з громадськістю. Наукові основи, методика, практика — К.: Києво-Могилянська академія, 2000. — 830 с.

Цей підручник вважається найкращим навчальним виданням із public relations, підготовленим українськими авторами. У ньому в повній мірі відображено сучасні досягнення теорії та практики,

науки й мистецтва комунікацій між організаціями та важливими для них групами особливого інтересу. У книзі висвітлено методологічні та методичні основи навчальної дисципліни «Зв'язки з громадськістю» з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду. Особливу увагу приділено поєднанню зарубіжного й вітчизняного досвіду в означеній сфері. Підручник доповнено новітніми документами та прикладами з практики public relations у сфері бізнесу, політичного життя, зв'язків із міжнародною громадськістю.

Видання адресовано викладачам, аспірантам, студентам вузів, дослідникам і практикам, фахівцям у сфері менеджменту й держ. управління, а також активу політичних партій та керівникам виборчих кампаній

Геннінг Носке Журналістика: що треба знати та вміти / Книжка для читання та підручник. Київ: Центр вільної преси, 2017. — 312 с.

Книга Геннінга Носке «Журналістика: Що треба вміти та знати» була перекладена з німецької на українську мову за підтримки Федеративної Республіки Німеччина, увійшла до рейтингу «Книга року 2017» (рубрика: спеціальна література/довідкові видання).

Опришко Л., Панкратова Л. Основи судової журналістики . Посібник— К.: 2016. – 152 с.

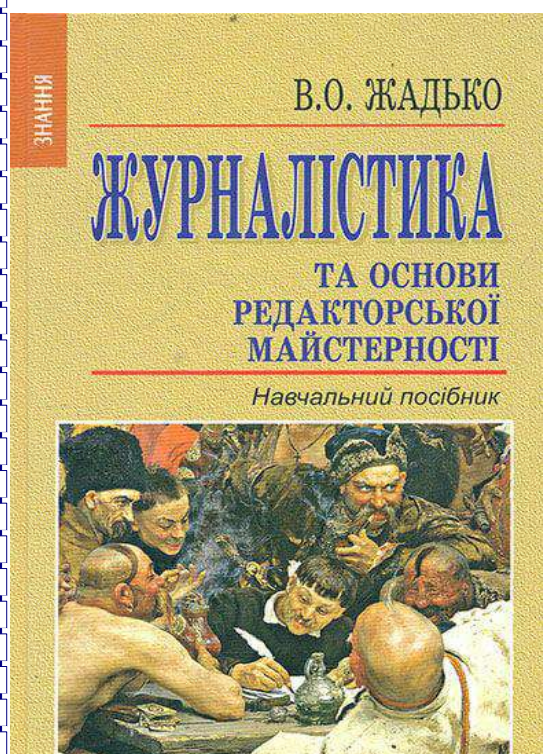
Текст видання підготовлено медіа-юристами Людмилою Опришко та Людмилою Панкратовою, консультантами спільного проекту Європейського Союзу та Ради Європи «Консолідація розробки реформ у сфері юстиції в Україні», із використанням матеріалів посібника «Основи судової

журналістики», створеного за підтримки проекту USAID «Україна: верховенство права» фахівцями-юристами Михайлом Буроменським, Олександром Сердюком та соціологом Іриною Підкурковою у 2009 році. Також у тексті використано матеріали Національного центру судів та ЗМІ (США), які підготував його директор Гарі Генгстлер. Видання призначено для працівників ЗМІ та всіх інших осіб, зацікавлених у висвітленні діяльності судів за допомогою засобів масової інформації.

Ігор Срібняк Історія журналістики (XVII-XX ст.) К.: Києво-Могилянська академія, 2013. - 304 с.

У книзі відтворено основні етапи розвитку журналістики в провідних країнах світу та України, особливості становлення та функціонування періодичних видань провідних країн світу. Розглянуто різні аспекти діяльності національних медійних систем у XX ст., простежено процес виникнення кількох найбільших інформаційних агенцій. Розкрито особливості впливу ЗМІ на перебіг суспільно-політичних подій у різних країнах світу в XVII—XX ст.

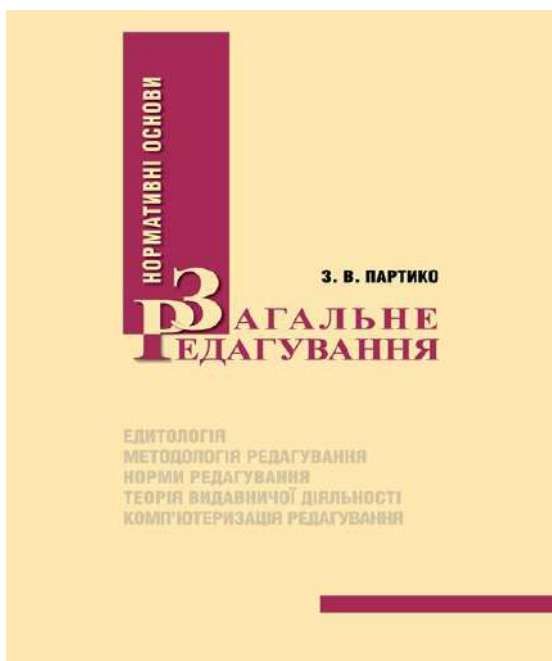

Жадько Віктор Олексійович.

Журналістика та основи редакторської майстерності: навч. посіб./ В. О. Жадько ; наук. ред. В. П. Андрущенко - К. : Знання, 2012. - Бібліогр.: с. 260-262.

Посібник складається з двох частин, де журналістика і редакторська майстерність розглядаються як важливий складник масової комунікації, журналістські жанри - як форми комунікативного процесу. Розкриваються методи роботи в галузі журналістики, її значення у суспільному житті: роль і місце журналіста у системі ЗМІ загалом та в редакційному колективі

зокрема; питання соціологічного вивчення аудиторії та масової роботи редакцій; ефективність та дієвість журналістських виступів; проблеми журналістської майстерності та журналістської етики тощо. Розділ "Основи редакторської майстерності" знайомить студентів із характером та особливостями їхнього майбутнього фаху, професійної вправності. До кожного розділу подаються запитання і завдання для самоконтролю, у кінці посібника наводяться література і словничок. Для студентів факультетів і відділень журналістики та української філології, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, молодих працівників ЗМІ.

З.В. Партико **Загальне редагування: нормативні основи". – Львів.: ВФ АФІША", 2006. – 400 с.**

У посібнику описано об'єкт, предмет, мету, завдання, методологію, методи, методики, галузі та аспекти редагування. Редагування розглядається як приведення тексту у відповідність із нормами. Сформульовано нормативну теорію редагування. Детально класифіковані та описані всі основні методи контролю й виправлення помилок. Подано

детальний опис інформаційних, соціальних, композиційних, логічних, лінгвістичних, психолінгвістичних, видавничих і поліграфічних норм редагування. Розглянуто методи комп'ютеризації процесу редагування. Посібник пропонує формалізовану методику проведення редагування, враховує досягнення теорії редагування розвинутих країн Заходу. Посібник призначений: для студентів вищих і середніх закладів освіти, що навчаються за спеціальностями "Журналістика" й "Видавнича справа і редагування" (рівні бакалавра, спеціаліста й магістра); для аспірантів вказаних спеціальностей (окремі розділи); для слухачів курсів підвищення кваліфікації працівників засобів масової інформації (книжкових, журнальних та газетних видавництв, а також редакцій радіо й телебачення); для працівників засобів масової

інформації суміжних спеціальностей; для авторів-професіоналів; для студентів-філологів та учителів мови і літератури, які будуть учити школярів писати твори. Усі перелічені групи читачів можуть користуватися цим посібником і як довідковим виданням.

Шановні користувачі!

***Бібліографічний огляд представлений Вашій увазі –
далеко не повний перегляд книг, що містяться в нашій
бібліотеці. Змістовніше Ви можете ознайомитись з
бібліотечною «Журналістикою» та поповнити свої
знання, завітавши до бібліотеки УКД.***

